

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.431/2017/5.

A tanács tagjai: Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr. Stark Marianna bíró

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

A felperesek képviselője: Dr. Gáspárné dr. Szokol Márta ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Pipicz Lajos ügyvéd

A per tárgya: közalkalmazotti illetménykülönbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.575/2017/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.205/2015/33.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.575/2017/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felpereseknek személyenként 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 171.900 (százhetvenegyezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperesek az alperesnél középfokú besorolású munkakörben álltak közalkalmazotti jogviszonyban. Az alperes 2013. augusztus 1-jétől a felperesek esetében részben vagy egészben elmulasztotta a bértábla

szerinti illetmény garantált bérminimumra történő kiegészítését arra hivatkozva, hogy garantált illetmény mellett munkáltatói döntésen alapuló illetményrészben is részesültek, ezzel együtt pedig a teljes illetményük elérte vagy meghaladta a garantált bérminimum aktuális összegét.

- [2] 2014. január 1-jétől az alperes a felpereseket eggyel magasabb fizetési osztályba sorolta, a garantált bérminimumra történő kiegészítést a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész szükséges mértékű átcsoportosításával végezte el. A munkáltató eljárása következtében azonban a felperesek összes illetménye 2014. évben alacsonyabb maradt, mintha 2013. augusztus 1-jétől a munkáltató a garantált illetmény bérminimumra történő kiegészítését elvégezte volna.
- [3] Az alperes 2015. január 1-jétől - ugyancsak a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával - a felperesek bértábla szerinti bérét részben kiegészítette, azonban a felperesek összes illetménye nem érte el a garantált bérminimum, valamint az előző évben helyesen megállapítandó összeget.
- [4] Az alperes a felperesek bértábla szerinti illetményét 2015. március 1-jétől szintén a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával a bérminimumra kiegészítette, azonban a felperesek összes illetménye továbbra sem érte el a korábbi évekre helyesen megállapítandó összeget.
- [5] Az alperes 2015. május 13-án és 14-én kézbesített határozataival visszamenőleges hatállyal igyekezett a megelőző évek vonatkozásában a garantált bérminimumra történő kiegészítés elmaradása miatti korrekciót megtenni. A kiegészítést minden esetben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával hajtotta végre.
- [6] 2015. július 1-jétől a felpereseket rendvédelmi pótlék is megillette, amely az illetmény összegének téves megállapítása miatt alacsonyabb összegben került megállapításra.
- [7] 2016. január 1-jétől az I. és II. rendű felperesek garantált illetménye már elérte a garantált bérminimumot, összes illetményük azonban még mindig alatta maradt a korábbi évekre helyesen megállapítandó összegnek és ugyanezen okból a rendvédelmi pótlékuk is a szükségesnél alacsonyabb mértékben került meghatározásra.

A felperesek keresete, az alperes ellenkérelme

- [8] Az I. rendű felperes 763.560 forint és késedelmi kamata, a II. rendű felperes 955.450 forint és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontjuk szerint az alperes 2013. augusztus 1-jétől elmulasztotta a bértábla szerinti illetményük garantált bérminimumra történő kiegészítését. Bár a későbbi években a kiegészítést megtette, összes illetményük azonban kevesebb maradt annál, mint amit 2013. augusztus 1-jétől a munkáltatónak helyesen meg kellett volna állapítania. Mindez befolyásolta a rendvédelmi ágazati pótlék mértékét is, hiszen az az illetmény százalékos mértékében került meghatározásra.
- [9] Az alperes ellenkérelmében a felperesek keresetének elutasítását

kérte arra hivatkozva, hogy összes illetményük mindig meghaladta a garantált bérminimum összegét.

- [10] Esetleges pervesztessége esetére 2013. augusztus 1-jétől a Kúria által semmisnek minősített Kollektív Szerződés 15.1. pontján alapuló és a felperesek részére kifizetett illetményrészek beszámítását kérte, amelynek összegét az I. rendű felperes vonatkozásában 577.700 forintban, a II. rendű felperes esetében 385.000 forintban határozta meg.
- [11] A felperesek a beszámítási kifogást alaptalannak tartották.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [12] A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.205/2015/33. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 763.560 forint illetménykülönbözetet és késedelmi kamatát, valamint 38.000 forint perköltséget, továbbá a II. rendű felperesnek 955.450 forint illetménykülönbözetet és késedelmi kamatát, valamint 48.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.
- [13] Ítéletének indokolása szerint az alperesnek a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban:Kjt). 66. § (1) bekezdés szerint meghatározott besorolási illetményt kellett a garantált bérminimumnak megfelelő összegre felemelni, és ezen felül vehette csak számításba a (7) vagy (8) bekezdés alapján juttatott összeget.
- [14] 2013. augusztus 1-jétől bár a felperesek garantált illetményének el kellett volna érnie a 114.000 forint összeget, ennél alacsonyabb összegben került meghatározásra, így a különbözetre jogosan tarthattak igényt.
- [15] 2014. január 1-jétől a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával az alperes elvégezte a garantált bérminimumra történő kiegészítést, a felperesek illetménye azonban alacsonyabb összegű maradt, mint a 2013. év utolsó öt hónapjára helyesen megállapítandó összes illetményük. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint amennyiben a munkáltató a tárgyévre az előző évre helyesen megállapított illetménynél alacsonyabb összegű illetményt állapított meg, akkor a közalkalmazottat olyan helyzetbe kell hozni, mintha a munkáltató az illetményt korábban helyesen állapította volna meg, ezért az I. és II. rendű felperes teljes illetménye sem csökkenhetett az előzőre évre helyesen megállapított összeg alá. A helyesen megállapított illetmény összege a százalékos mértékű rendvédelmi ágazati pótlék mértékét is befolyásolta.
- [16] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az előzőek önmagukban indokolják az alperes 2015. május 13-án és 14-én kelt, az illetmény egyoldalú, visszamenőleges módosításáról szóló határozatainak jogellenességét, ezért csupán utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 46. § (1) és (4) bekezdésében, 18.§-ában, illetve 24.§ (1) bekezdésében foglaltakra, amelyek a visszamenőleges módosítás jogellenességét megerősítették. A jogszabályba ütközés az Mt. 27.§-

a alapján semmiséget, illetve érvénytelenséget eredményez, amelyet a bíróságnak hivatalból kellett figyelembe venni.

- [17] A közigazgatási és munkaügyi bíróság megállapította, hogy az alperesi okiratok egyike sem nevesítette a Kollektív Szerződés 15.1. pontja alapján nyújtott juttatást, így az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperesek részére e jogcímen kifizetéseket teljesített. Ezen túlmenően egyetértett a felperesek álláspontjával, amely alapján a Kollektív Szerződésen alapuló juttatás esetleges beszámítása esetén a felperesek illetménye a megállapítottól elmaradna, ezért a felpereseket megillető illetménykülönbözet összege nőne.
- [18] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Törvényszék 2.Mf.20.575/2017/4. számú ítéletével az illeték összegének pontosításával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 8.000 forint, a II. rendű felperesnek 10.000 forint eljárási költséget, míg a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.
- [19] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki abból, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkenthető, amennyiben a közalkalmazott illetménye összességében nem csökken. Az alperes a perben maga sem vitatta, hogy munkáltatói döntésen alapuló illetményrész garantált illetményre történő átcsoportosításáról szóló döntést csak a következő fizetési fokozatba soroláskor, illetve a visszamenőleges hatályú határozatok meghozatalakor közölt a felperesekkel írásban.
- [20] A kinevezés szerinti össz-illetményben a feleknek meg kell állapodniuk, abban és módosításában is rögzíteni kell a besorolást, a garantált illetmény összegét és az illetménypótlékokat. A munkáltatói döntésen alapuló illetményrész biztosítása a munkáltató egyoldalú döntése, mérlegelésen alapul, annak változatlan összegére a közalkalmazottnak addig van alanyi joga, amíg a garantált illetmény összege változatlan. Amennyiben a munkáltató ilyen többletilletményben részesíti a közalkalmazottat vagy a garantált illetmény kötelező növelése miatt a növelés összegével azt csökkenti, akkor a döntéséről írásban tájékoztatást kell adnia. Ennek hiányában a közalkalmazott alappal hivatkozhat arra, hogy a munkáltató a változatlan összegű össz-illetmény és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész mellett nem biztosította részére a garantált illetmény jogszabályon alapuló kötelező emelését.
- [21] A törvényszék hivatkozott a Kúria Mfv.II.10.080/2016. számú ítéletére, amely szerint hogyha az illetmény helyes összege utóbb a perben kerül megállapításra, ez esetben a közalkalmazottat olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes az illetményt helyesen állapította volna meg. Ezért, ha az alperes az irányadó illetményhez képest alacsonyabb összegű össz-illetményt állapított meg, a közalkalmazott igénye a különbözet összegére megalapozott.
- [22] A perbeli esetben az alperes 2013. augusztus 1-jén elmulasztotta a felperesek bértábla szerinti bérét a garantált bérminimumra

kiegészíteni, így a felperesekkel közölt intézkedés hiányában a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész nem szolgálhat, ezért a felperesek igénye a különbözetre megalapozott. A felperesek illetménye 2014-től kezdődően sem csökkenhetett volna az előző évre helyesen megállapított összeg alá. Az össz-illetmény helytelen megállapítása kihatott a felpereseket 2015. július 1-jétől megillető százalékos mértékű rendvédelmi ágazati pótlék összegére is.

- [23] A másodfokú bíróság álláspontja szerint alaptalan az alperes azon hivatkozása, mely szerint 2013. augusztus 1-jétől a felperesek ráutaló magatartásukkal tudomásul vették, hogy az alperes külön határozattal nem döntött a garantált bérminimumra történő kiegészítésről a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával, mert az alperes a Kjt. 66.§ (9) bekezdésébe foglalt kötelezettségének az Mt. 46.§ (1) bekezdés b) pont és (4) bekezdés megsértésével nem tett eleget.
- [24] Az alperes a 2015. májusában közölt, visszamenőleges hatályú rendelkezéseket tartalmazó határozatai az Mt. 18.§-ába ütköznek, ezért az Mt. 27.§ (1) bekezdés értelmében semmisek, így nem vezetnek a kinevezések közös megegyezéssel történő módosításához.
- [25] A beszámítási kifogás körében rögzítette, hogy a Kollektív Szerződés 15.1 pontján alapuló juttatás jogcíme, sem összege nem volt megállapítható az okiratokból, így azok kifizetését az alperes nem tudta bizonyítani. Abban az esetben, ha ezen jogcímen történt kifizetés visszajárna, akkor a felperesek illetménykülönbözetének összege ezen mértékkel nőne.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

- [26] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében - tartalmában - elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesek keresetének elutasítását, másodlagosan a beszámítási kifogásának történő helyt adását kérte a felperesek perköltségre kötelezés mellett. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Kjt. 66.§ (9) bekezdés, az Mt. 18.§, a 27.§ (1) bekezdés, a 46.§ (1) bekezdés b) pont és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:579.§ rendelkezéseibe ütközően jogszabálysértő.
- [27] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a tényállást helytállóan állapították meg, abból azonban az anyagi jogszabályok téves alkalmazásával nem helytálló jogi következtetésre jutottak.
- [28] Hivatkozott arra, hogy a felperesek 2013. augusztus 1-jétől ráutaló magatartásukkal tudomásul vették, hogy külön határozattal nem döntött a munkáltatói döntésen alapuló illetményrésznek a garantált bérminimumra történő átcsoportosításáról. A 2015. május 12-én és 13-án kelt határozatokat aláírásukkal igazoltan átvették, rendelkezéseit tudomásul vették, ezért nem minősülnek egyoldalú munkáltatói intézkedéseknek, érvénytelenségük megállapítását a jogorvoslatra nyitva álló határidőn belül sem kezdeményezték. A

kinevezési határozatokat közös megegyezéssel módosították, ezért iratellenes az eljáró bíróságok azon megállapítása, hogy a határozatok a munkáltató egyoldalú intézkedéseinek minősülnek, visszamenőleges hatályúak és ezek miatt semmisek. Hivatkozott az EBH2006.1554. számú munkaügyi elvi határozatban foglaltakra, így arra, hogy csökkenthető, megvonható a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész, ha a közalkalmazott teljes illetménye nem csökken. A közalkalmazottat ugyanis alanyi jog nem az illetmény egyes jogcímeire, hanem a teljes illetményre illeti meg. Ezekből következik, hogy 2013. augusztus 1-jére visszamenőleges hatállyal a felperesek garantált bérminimumra történő kiegészítését a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával, közös megegyezéssel, végrehajthatta. Megjegyezte, hogy a 306-51/297/2015., a 306-51/300/2015. és a 306/832/2015. számú határozatok 2015. január 1-jétől hatályosak, a jövőre nézve is tartalmazznak megállapításokat.

- [29] Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok a becsatolt és részletesen kimunkált számításait nem vették figyelembe és elutasították a beszámítási kifogását.
- [30] A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását és perköltségük megállapítását kérték annak helyes tényállása és jogi indokolása alapján. Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet helyesen tartalmazza, hogy az alperes 2013. augusztus 1-jétől kezdődően nem tett eleget a Kjt. 66.§ (9) bekezdésében foglalt kötelezettségének, nem intézkedett a garantált illetmény bérminimumra történő kiegészítése iránt, arról az Mt. 46.§ (1) bekezdés b) pont, illetve (4) bekezdés szerint nem tájékoztatta őket.
- [31] Hivatkoztak az EBH2006.1544. és EBH2016.25. számú határozataiban foglaltakra, amely szerint a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentése csak akkor nem ütközik a jogszabályba, amennyiben a közalkalmazott kinevezés szerinti illetménye összességében nem csökkent. Nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedés nélkül, utólag ezt az illetményrészt úgy tekintse, hogy a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül szolgált. A Kúria az Mfv.II.10.080/2016. számú ügyben is kimondta, hogyha az illetmény helyes összege utóbb a perben került megállapításra, ebben az esetben a közalkalmazottat olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes az illetményt helyesen állapította volna meg, ezért az ehhez képest alacsonyabb összegű össz-illetmény és a helyes össz-illetmény különbözetének összegére a közalkalmazott igénye megalapozott.
- [32] Az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrésznek a garantált bérminimum emelése miatti átcsoportosításáról szóló döntését a következő fizetési fokozatba soroláskor, illetve visszamenőleges hatályú rendelkezést tartalmazó határozatainak meghozatalakor közölte, s az irányadó illetményükhöz képest alacsonyabb összegű össz-illetményt állapított meg, amiben azonban a felek nem állapodtak meg. Az össz-illetményük így nem

csökkenhetett volna 2014. január 1-jétől az előző évre helyesen megállapított összeg alá. Az alperes 2015. évi határozatai is visszamenőleges hatályúak, mert azok 2015. májusban keletkeztek és 2015. január 1-jétől tartalmaztak megállapításokat.

- [33] Az alperes beszámítás iránti igénye alaptalan, mert az okiratok nem igazolták, hogy az alperes a Kollektív Szerződés alapján, e jogcímen bármilyen összegben is részesítette volna őket.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [34] Az alperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint nem megalapozott.

- [35] A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja (Pp. 272.§ (2) bekezdés). Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi (1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pont). Az alperes a Ptk. 6:579. §-ának megsértésére hivatkozott, azonban nem írta körül tartalmilag, az arra vonatkozó jogi álláspontját nem fejtette ki, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozásának indokait nem ismertette, így a Kúria az alperes e körben előterjesztett jogszabálysértést - hivatkozás megjelölése hiányában - érdemben nem vizsgálta. Továbbá az alperes ezen hivatkozását nem terjesztette elő a megelőző eljárásokban, így a törvényszék e körben nem is követhetett el jogszabálysértést.

- [36] Az alperes kifogásolta, hogy az eljárt bíróságok tévesen értelmezték a Kjt. 66.§ (9) bekezdésében foglaltakat, mert a felperesek ráutaló magatartásukkal tudomásul vették a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosítását 2013. augusztus 1-jétől közlés nélkül is.

- [37] A Kúria számos döntésében kimondta, hogy a közalkalmazott garantált illetménye és a megállapított illetménye nem azonos fogalmak (Mfv.II.10.390/2016/5., Mfv.II.10.414/2016/6., Mfv.II.10.550/2016/4.), a Kjt. 66. § (1)-(5) bekezdésében, 79/E. §-ában, 85/A. § 1) pontjában meghatározott rendelkezések alapján figyelemmel a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdés c) pontjára, valamint a garantált bérminimumot évenként meghatározó kormányrendeletekre is.

- [38] Mindebből következően a Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontjában előírtaknak megfelelően 2013. augusztus 1-jétől a felperesek garantált illetményének kellett elérnie a garantált bérminimumnak megfelelő összeget, amely a 390/2012. (XII.20.) Kormányrendelet 2.

§ (2) bekezdése szerint ekkor havi 114.000 forint volt, 2014. január 1-jétől a 483/2013. (XII.17.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint havi 118.000 forint, 2015. január 1-jétől a 347/2014. (XII.29.) Kormányrendelet 2. § (3) bekezdése b) pontja alapján havi 122.000 forint, míg 2016. január 1-jétől a 454/2015. (XII. 29.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése alapján havi 129.000 forint volt.

- [39] Mindezekkel szemben tény, hogy az alperes a felperesek esetében 2013. augusztus 1-jétől december 31-éig terjedő időszakban a garantált illetmény változásáról, a garantált bérminimumnak megfelelő összegben történő megállapításáról, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegének változásáról, csökkentéséről, a garantált illetmény emelkedése miatt annak összegére történő átcsoportosításáról írásban nem intézkedett, ilyen intézkedést a felperesekkel nem közölt. Az alperes kizárólag a perben hivatkozott arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált illetmény összegénél a perbeli időszakban figyelembe vette.
- [40] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy a munkáltató megalapozottan hivatkozhat-e arra, hogy a Kjt. 66. § (9) bekezdése szerint a garantált bérminimumnak megfelelő garantált illetményt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával akkor is biztosította (megfizette), ha e körben semmilyen, a felperessel közölt munkáltatói intézkedést nem tett. Az alperes álláspontja szerint az összilletményen belül annak változatlan összege mellett a garantált illetmény mintegy automatikusan (hallgatólagosan) emelkedett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész egyidejű, szintén automatikus csökkentése mellett. Ez a munkáltatói álláspont téves, mert egyrészt a jogszabályok téves értelmezésén alapul, másrészt nem felel meg a jogbiztonság alkotmányos követelményének.
- [41] A másodfokú bíróság ítéletének helyes jogi álláspontja szerint nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedés nélkül utólag, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt minden további nélkül úgy tekintse, hogy az a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül szolgált, helyesen hivatkozott Mfv.II.10.460/2015/10. számú elvi határozatában kifejtettekre is. Az illetmény fogalma nem szabályozza külön a garantált illetményt és a munkáltatói többletet, ezért azokat az illetmény fogalma együttesen tartalmazza, a további illetményelemek - illetménypótlékok, illetménykiegészítés, keresetkiegészítés, jutalom - mellett, amelyeket a Kjt. 85/A. § 1) és m) pontjai meghatároznak.
- [42] A közalkalmazott garantált illetménye és illetménypótlékai jogszabályon alapuló - kötelező mértékű - juttatások, amelyek a jogszabály változásakor akkor is változnak a jogszabályoknak megfelelően (összegük növekedik), ha arról a munkáltató nem hoz semmilyen írásbeli intézkedést, illetve a változást nem közli a

közalkalmazottal. Ezzel szemben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész más jogi természetű, mivel egyrészt nem jár alanyi jogon a közalkalmazottnak - mert ez a juttatás munkáltatói döntésen, mérlegelésen alapul -, másrészt ezen juttatás jellegét a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelkedésekor nem veszíti el, ezért munkáltatói kifejezett döntés, írásbeli intézkedés hiányában annak összege a legutolsó munkáltatói intézkedésben közölt mértékű marad az újabb intézkedésig.

- [43] A kifejtettekből az következik, hogy amennyiben a garantált illetmény mértéke jogszabályon alapulóan emelkedik és a felek között nem jött létre újabb megállapodás a kinevezés módosításával az illetmény emeléséről és a munkáltató sem hoz döntést - írásban nem intézkedik - a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről, azaz annak összegét változatlanul tartja, a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelése fedezetét a változatlan összegű illetmény nem biztosítja. Ez azt jelenti, hogy ilyen tényállás mellett nem hivatkozhat a munkáltató arra, hogy a garantált illetmény emelését biztosította, illetve megfizette a közalkalmazottak részére.
- [44] A kinevezés szerinti illetményben a feleknek meg kell állapodniuk. A jogszabály kötelező rendelkezésén alapuló rész a garantált illetmény és a pótlékok, míg a garantált illetményt növelő részre, azaz a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nézve és annak módosítását illetően a munkáltatót írásbeli intézkedési kötelezettség terheli, intézkedését a közalkalmazottakkal jogszerűen közölnie kell.
- [45] A közalkalmazotti jogviszonyban is irányadó az Mt. 46. § (1) bekezdés b) pontja szerint a munkáltató legkésőbb a munkaviszony kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatja a munkavállalót, az alaphéren túli munkabéréről és egyéb juttatásokról, az Mt. 46. § (4) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy az (1) bekezdésben meghatározottak változásáról a munkavállalót a változást követő tizenöt napon belül írásban kell tájékoztatni.
- [46] Az adott ügyben megállapított tényállás szerint az alperes fenti időszakokban ezt a kötelezettségét elmulasztotta, mivel úgy ítélte meg - tévesen -, hogy az illetményen belül a munkáltatói többletilletmény a garantált illetmény növekedését automatikusan fedezte.
- [47] Az irányadó bírói gyakorlat szerint (EBH 2006.1544., EBH 2016.M.25., Mfv. II. 10.098/2016/5.) a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész - a garanciális feltételek mellett - „csökkenthető” vagy „átcsoportosítható”, azaz a munkáltató dönthet úgy is, hogy a garantált illetmény kötelező növelése mellett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt változatlan összegben biztosítja, de dönthet úgy is, hogy ebből biztosítja a garantált illetmény növelését, azaz csökkenti a munkáltatói többletrészt. Az előbbi esetben értelemszerűen növelni kell az illetményt (közös megegyezéssel), az utóbbi esetben az illetmény nem változik.

- [48] Az nem volt vitatott, hogy a felperesek garantált illetménye 2014. január 1-jétől a garantált bérminimum összegének figyelembevételével került kiegészítésre, amelyre az alperes írásbeli intézkedésében a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről csoportosított át összeget. Erre az alperes jogosult volt, döntését a felperesekkel megfelelően közölte, így a Kúria nem fogadta el az alperes felperesi ráutaló magatartásra történő hivatkozását.
- [49] A felperesek 2014. évi illetménye azonban az előzőekből következően annnyival lett magasabb, amennyivel a garantált illetményük növekedett. Ezért azt alperes 2014-ben jogszerűen megtehetette, hogy intézkedett arról, hogy a felpereseket jogszabály alapján emelkedett garantált illetményét a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét csökkentve egészítse ki, azonban ezt jogszerűen csak az addigi illetmény összegének csökkentése nélkül tehetette volna meg. Ez az elv akkor is irányadó, ha az illetmény helyes összege utóbb a perben került megállapításra. Ez esetben a felpereseket olyan helyzetbe kell hozni, mintha az alperes a 2013. évi illetményt helyesen állapította volna meg. Ebből következően 2014. és 2015. évekre is megalapozott a felperesek illetménykülönbség iránti igénye.
- [50] Az alperes panaszolta, hogy a 2015. május 13-án és 14-én kelt határozatait az eljáró bíróságok semmisnek, így érvénytelen intézkedésnek minősítették egyoldalú és visszamenőleges hatályuk miatt. Az alperes arra nem hivatkozott, hogy ezek alapján kifizetések teljesültek. Megállapítható, hogy a munkáltatói intézkedések az Mt. 18. § (1) bekezdésébe ütköznek, így az Mt. 27. § (1) bekezdése alapján semmisek, érvénytelenek. A határozatok a szabályszerű közlés (írásbeli tájékoztatás) időpontjától visszamenőlegesen állapítják meg a korábban már teljesített munkáltatói döntésen alapuló illetményrész részben vagy egészben történő átcsoportosítását. A közlést - munkaviszonyra vonatkozó szabály eltérő rendelkezése hiányában - olyan időben és módon kell megtenni, hogy az lehetővé tegye a jog gyakorlását és a kötelezettség teljesítését. Az alperes határozatai a közlést megelőző időpontra kívántak jogot és kötelezettséget keletkeztetni, amely jogszabályba ütközik.
- [51] A beszámítási kifogás körében a Kúria egyetért az eljáró bíróságok bizonyítatlanságra vonatkozó jogi álláspontjával. Ezen túlmenően, már többször kifejtette, hogy a Kjt. 2. § (2) bekezdése alapján, a kollektív szerződés és a közalkalmazotti szabályzat nem lehet jogszabállyal ellentétes. Az a rendelkezés, amely e tilalomba ütközik, semmis. A Kjt. 66. § (7) bekezdése alapján az (1)-(5) bekezdésben, illetve a 79/E. §-ban foglalt alkalmazásával meghatározott illetménynél (garantált illetmény) magasabb összegű illetmény akkor állapítható meg, ha a közalkalmazott kiválóan alkalmas vagy alkalmas minősítést kapott. A (8) bekezdés kimondja, hogy a (7) bekezdéstől eltérően, a közalkalmazotti jogviszony létesítésekor a garantált illetménynél magasabb összegű illetmény

megállapítható, azzal, hogy - az egy évet meg nem haladó időtartamú határozott idejű közalkalmazotti jogviszony kivételével - egy év elteltével a közalkalmazottat minősíteni kell. Ha ekkor a közalkalmazott alkalmatlan vagy kevéssé alkalmas minősítést kapott, illetményét - e törvény erejénél fogva a besorolása szerinti - garantált mértékre kell csökkenteni. Az előbbiekből következően a Kjt. feltétellel, a közalkalmazotti jogviszony létesítésekor, valamint kiválóan alkalmas vagy alkalmas minősítés alkalmával teremt lehetőséget a garantált illetményénél magasabb összegű illetmény megállapítására. A Kjt. 13. §-a szerint a közalkalmazotti jogviszony tekintetében az Mt. 277. § (1) és (2) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy Kollektív Szerződés az e törvény, illetve az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletek előírásaitól akkor térhet el, ha az eltérésre ezek a jogszabályok felhatalmazást adnak. Minthogy a Kjt. a 66. § (7) és (8) bekezdéseiben foglaltaktól eltérésre felhatalmazást nem ad, jogszabályba ütközik, és ezért semmis [Kjt. 2. § (2) bekezdése], a Kollektív Szerződés azon rendelkezése, amely előírja, hogy automatikusan kötelező - a Kjt. 66. § (7) és (8) bekezdése szerinti feltételek megvalósulásától független - az emelés (Mfv.II.10.460/2015., AB IV/617/2016. határozat). Figyelemmel arra, hogy a Kollektív Szerződésen alapuló juttatás semmis, így annak beszámítására sincs mód, nem minősül (fennálló, lejárt) pénzkövetelésnek, annak teljesítését az alperes önként vállalta, így a kifizetést követően utólag nem követelhető vissza, a marasztalás összegébe nem számítható be.

- [52] Az alperes a felperesek követelése összegszerűségét nem vitatta, ez nem képezte tárgyát a felülvizsgálati eljárásnak sem.
- [53] Mindezekre tekintettel a felpereseket az alperes által nem vitatott összegű illetménykülönbözet és rendvédelmi ágazati pótlék különbözete, valamint kamata illeti meg.
- [54] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével hatályában fenntartotta.

Záró rész

- A peresztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét, az alperes személyes illetékmentességére tekintettel a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.
- [55] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. március 14.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr.

Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző